

Samrådsredogörelse

Tillhörande antagandehandling
Planprogram Harads och Bodträskfors

**BODENS
KOMMUN**

Innehåll

Samrådsredogörelse	3
Inkomna synpunkter med kommunens kommentarer	4
Myndigheter	4
Privatpersoner	12
Kommunala förvaltningar och bolag	22
Sammanfattning av genomförda ändringar efter samråd	23

Samrådsredogörelse

Samhällsbyggnadsförvaltningen, fysisk planering, har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att upprätta planprogram för Harads och Bodträskfors.

I kommunens översiktsplan pekas Harads och Bodträskfors ut som primärt kärnområde. Genom utpekandet som kärna vill kommunen uppmärksamma områdets strategiska betydelse som servicenod.

Syftet med planprogrammet är att studera och beskriva den framtida samlade strukturen i Harads och Bodträskfors när det gäller bland annat grönområden, bebyggelseutveckling, rekreation och friluftsliv. Planprogrammet ska sedan fungera som stöd för fortsatt utveckling och planering.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har upprättat en samrådshandling med tillhörande dokument och översänt den på remiss till bland annat statliga och kommunala myndigheter samt till föreningar i området under tiden 2021-05-31 t.o.m. 2021-08-16. Samrådshandlingarna har även funnits tillgängliga på Stadshuset, Harads servicepunkt samt på kommunens hemsida.

Samrådet har kungjorts i ortstidningarna Norrbottens Kuriren (NK), Norrländska Socialdemokratens (NSD). Information om arbetet har även gått ut i Edentytt.

Under samrådet inkom 17 skrivelser.

Skrivelser utan invändningar eller för information har inkommit från:

- SGU (Sveriges geologiska undersökning)
- Försvarsmakten
- Sametinget
- SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut)

Dessa redovisas inte i samrådsredogörelsen.

Skrivelser med synpunkter och/eller frågor har inkommit från:

- Lantmäteriet
- Luftfartsverket
- Länsstyrelsen Norrbotten
- SGI (Statens Geotekniska institut)
- Vattenfall Eldistribution AB
- Trafikverket
- 8 privatpersoner

Inkomna synpunkter med kommunens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats eller redovisas i sin helhet nedan. Synpunkterna finns i sin helhet i kommunens diarium och är offentliga handlingar.

Kommunens kommentarer skrivs med kursiv stil för att tydligt skilja dem från inkomna synpunkter.

Myndigheter

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar har följande noterats:

Planfrågor som rör Lantmäteriets kommande arbete:

Planprogrammet berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplaneläggs.

Lantmäteriets synpunkter:

Ev. Strategi för områden med enskilt huvudmannaskap.

En fråga som kan belysas i ett planprogram är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa kommunalt respektive enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplanen. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i planprogrammet.

Kommentar: Planprogrammet hanterar utvecklingen på en övergripande nivå. Frågan om enskilt huvudmannaskap är på en mer detaljerad nivå än planprogrammet.

Luftfartsverket

Luftfartsverket (LFV) vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I planprogrammet nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Bodens kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Observera att som en konsekvens av ovanstående skall även alla vindkraftverk som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta, oberoende av position, remitteras till LFV. Detta gäller överallt, även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 ”Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift”, Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. På grund av nytillkomna satellitbaserade inflygningsprocedurer på Sveriges flygplatser har LFV utökat

influensområdet för hinderytor till 90 km från flygplats för att även täcka in de hinderytor som är förknippade med dessa procedurer.

LFV erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten. För mer information, se www.lfv.se/flyghinderanalys.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med information om flyghinder för den civila luftfarten.

Länsstyrelsen Norrbotten

Riksintresse rennäring

Av samrådshandlingen framgår att kommunen har beaktat de synpunkter angående påverkan på den riksintresseutpekade flyttled som länsstyrelsen lämnade i sitt yttrande över undersökningssamrådet.

Miljö kvalitetsnormer vatten

Planprogrammet innehåller inte en beskrivning om och hur förslaget påverkar gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för aktuella yt- och grundvattenförekomster. Det är myndigheter och kommuner som ska se till att MKN för vatten nås.

Aktuellt planeringsunderlag för MKN vatten finns i databasen VISS med tillhörande vattenkartan (vattenförekomster och beslutade normer finns).

Enligt 2 kap. 10§ plan- och bygglagen (PBL) ska miljö kvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken följas vid planläggning och andra ärenden enligt PBL. Frågor gällande MKN vatten behöver hanteras i efterföljande detaljplaneskede.

Kommentar: Konsekvensbeskrivningen i planprogrammet kompletteras med beskrivning av miljö kvalitetsnormer för vatten.

Dagvatten

Av samrådshandlingen framgår inte hur dagvattnet skall hanteras i den planerade utvecklingen av området. I efterföljande detaljpanelläggning behöver det framgå hur dagvattenhanteringen kommer att lösas inom planområdet.

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsens synpunkt om dagvattenhantering i kommande detaljplaneläggning.

Sura sulfatjordar

Planprogrammet anger inte hur förekomst av sura sulfatjordar ska beaktas i de fall dess utbredning sammanfaller med exploatering inom det föreslagna planprogrammet.

Det framgår inte heller hur uppgrävda massor av sulfidrika sediment (benämns ofta *sulfidjord*) kommer att hanteras. Detta bör redogöras för i efterföljande detaljplaneprocess.

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsens synpunkt om sura sulfatjordar i kommande detaljplaneläggning.

Råd enligt 2 kap. PBL

Kulturmiljö

Planprogrammet redovisar kända kulturmiljöer och att det framgår att hänsyn ska tas till dess värden i framtida detaljplaner.

Befintliga bågbroar över älven har ett högt kulturhistoriskt värde och är karaktäristiska för Norrbotten. Om de i framtiden behöver förbättras/byggas om är det viktigt att ta hänsyn till de stora kulturhistoriska värden broarna har och dess betydelse för landskapsbilden.

Då förtätning föreslås inom befintlig bebyggelsestruktur är det lämpligt att inventera kulturhistorisk bebyggelse och kulturhistoriska miljöer i Harads, Bodträskfors och eventuellt Edefors.

Kommentar: Bågbroarna och dess värde beskrivs övergripande i planprogrammet. Vid eventuell förtätning kan det vara lämpligt att inventera den kulturhistoriska bebyggelsen samt de kulturhistoriska miljöer som finns i Harads, Bodträskfors samt Edefors. Detta kan i sådant fall ske i dialog mellan Bodens kommun och Länsstyrelsen. Planprogrammet kompletteras med rekommendation om inventering av kulturhistoriska miljöer.

Klimatanpassning

I avsnitt 3.4 *Klimatförändring och klimatanpassning* tar Bodens kommun upp den 500-årsnivå man fastställt i kommunen som gräns för där bebyggelseexploatering vid Luleälv ska beaktas. För planprogrammet anges att det ska vara ”avgörande för var bebyggelse bör placeras”. Länsstyrelsen ifrågasätter inte den bedömningen då det sannolikt innebär en högre nivå av säkerhet, men rekommenderar att kommunen efterhör med Vattenfall vad de bedömer beträffande klimatförändringarnas effekter på det reglerade vattendraget Luleälv i de berörda strandområdena. Planprogrammet kan därefter kompletteras med uppgift om detta för att bli mer precist vad gäller klimatförändringars effekter på Luleälv. Det är lämpligt att ange att även samhällsviktiga verksamheter/anläggningar inte ska placeras i områden som riskerar påverkas.

Avsnittet 3.4 *Klimatförändringar och klimatanpassning* bör kompletteras med uppgifter om att klimatförändringar kan påverka de geotekniska förutsättningarna i planområdet och att efterföljande detaljplanering ska innehålla sådana bedömningar.

Kommentar: Bodens kommun noterar Länsstyrelsens synpunkt med höga flöden i Luleälven. Vattenfall har utgjort remissinstans under samrådet. Vid eventuell detaljplanläggning får geotekniska förutsättningar och höga flöden tas i beaktning.

Statens geotekniska institut

Enligt SGU:s jordkartslager finns ler- och skitjordar, framför allt i anslutning till älven. Längs Luleälven och Bodträskån förekommer även sandjordar (älvsediment) medan jordlagren på höjdområdena i Harads och söder om Bodträskfors, består av morän. På båda sidor om älven finns rikligt med spår av erosion i form av raviner. I planprogrammet visas bland annat områden som anses lämpliga för förtätning av befintlig bebyggelse, för nyetablering av industrier och bostäder, för rekreation och turism. SIG vill uppmärksamma på att flera av de utpekade områdena ligger strandnära och på sedimentjordar (lera, slit och sand) varför det kan finnas förutsättningar för översvämning, skred och erosion. Områden med branta sluttningar i morän finns också utpekade och där kan det finnas förutsättningar för ras och längs bäckar kan det finnas förutsättningar för slamströmmar. Enligt översvämningsskarteringen av Luleälven utförd på uppdrag av MSB 2006, pekas delar av Bodträskfors och Harads byar ut som områden med risk för översvämning vid ett 100-årsflöde. I planprogrammet hänvisas till en detaljerad skartering av 500-årsflödet i Luleälven samt att denna, enligt gällande översiktsplan, ska beaktas vid exploatering i anslutning till älven. Skartering visar att det finns några områden inom planområdet (både befintlig bebyggelse och utvecklingsområden) som påverkas av

500-årsflödet. SIG saknar en beskrivning i planprogrammet hur dessa områden kan skyddas. Vi vill uppmärksamma att det i permeabla jordar är svårt att genom invallning skydda områden då vattnet kan strömma under vallarna. Dessutom krävs att totalstabiliteten för området kring vallen är tillräcklig för att klara tyngden från dessa. Totalstabiliteten kan endast bestämmas med hjälp av geoteknisk utredning. Vi anser att de geotekniska förutsättningarna alltid bör beaktas vid fysisk planering. I ett planprogram anser vi att kommunen bör beskriva de geologiska förhållandena samt områden med förutsättningar för översvämningar och jordrörelser för dagens och framtidens klimat samt eventuellt behov av skydds- och förstärkningsåtgärder. Detta för att tidigt i processen uppmärksamma eventuella problem och därmed kunna avgränsa eller utvidga områden inför detaljplaneläggningen. Exempelvis är det väsentligt att man inom ett detaljplaneområde har möjlighet att utföra nödvändiga åtgärder mot olika typer av jordrörelser eller att de planerade förändringarna (byggnader, gator, gångvägar, industrier etc) inte påverkar närliggande områden som inte ingår i detaljplaneområdet.

Om det inte är möjligt att omhänderta ett stabilitetsproblem inom ramen för detaljplanen så kan problem behöva åtgärdas innan planen antas.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med riktlinjer för ras, erosion, skred samt 100-års flödet.

Vattenfall Eldistribution Ab

Vattenfall eldistribution har en 145kV luftledning och transformatorstation som ligger i östra gränsen av planområdet.

Vattenfall lämnar följande synpunkter vad gäller elnätsanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnation av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån ett säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv. Utöver detta säkerhetsavstånd (20 meter) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmsta

anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etcetera hos de boende.

- Tillkommande solenergianläggning ska placeras minst 50 meter (landsbygd) från närmaste fasledare vid direktjordad luftledning med en spänningsnivå över 100 kV med hänsyn till Telestörningsnämnden (TSN) nr 21.
- För alla detaljer och anläggningar som ska placeras invid Vattenfall Eldistributions elnätsanläggningar gäller att dessa ska placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätsanläggning inte försvåras.
- Schaktning och sprängning får inte ske i närheten av Vattenfall Eldistributions elnätsanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande.
- Vid bildande av nya naturområden och vattenskyddsområden gäller att restriktionerna inte får förhindra ledningshavaren att utföra de återkommande drift- och underhållsåtgärder som man är ålagda att utföra bland annat enligt gällande föreskrifter samt åtgärder som erfordras vid pågående driftstörning.
- Vattenfall flyg besiktat alla luftledningar med en spänning på 145 kV. Transportstyrelsens ståndpunkt för att säkerställa flygsäkerheten vid kraftledningsinspektion är att hinder i kraftledningens närhet tex master, ska vara så få som möjligt.
- Om det kan behövas kompletterande anslutning för elintensiva näringar till Vattenfall Eldistributions elnät är det viktigt med tidig kontakt för att möjliggöra detta.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med information om ledningsnätet.

Trafikverket

Kommunikation

Riksväg 97 passerar genom Harads och är ett utpekat Riksintresse, som och är av särskild betydelse för den regionala och interregionala trafiken. Väg 97 hör även till det av Trafikverket utpekade Funktionellt prioriterat vägnät. Funktionen för väg 97 som en viktig transport- och kommunikationsled bör säkerställas i fortsatt planering.

Kollektivtrafik, gång och cykel

Det saknas mycket riktigt en komplett gång- och cykelväg längs/i anslutning till väg 97. Det är viktigt att öka andelen hållbara resor genom att främja en ökad användning

av cykel. En gång- och cykelväg skulle på sikt vara en bra förutsättning för en trygg och säker skolväg och för fritidsresor samt till exempel för besöksnäringen inom aktuellt planområde. Det är även viktigt med trygga och säkra hållplatslägen inom området.

Behov av Åtgärdsvalsstudie/utredning

Trafikverket bedömer att det krävs utredningar för att planera för en förbättrad trafiksituation, framför allt för oskyddade trafikanter, genom Harads. Trafikverket planerar att påbörja ett sådant arbete tidigast år 2023.

Flera av de synpunkter som berörs i planprogrammet är väl värda att beakta i kommande utredning om ökad tillgänglighet, trafiksäkerhet och framkomlighet i anslutning till väg 97 och Bodträskforsvägen. En utredning blir underlag för kommande prioriteringar av åtgärder i området. Prioritering av åtgärder inom Bodens kommun genomför Trafikverket i samverkan med kommunen.

Laddinfrastruktur

Utveckling av laddinfrastruktur är en viktig del även för utvecklingen av Harads och Bodträskfors, men även för regionen i stort.

Trafikverket erbjuder investeringsstöd för utbyggnad av publika snabbladdstationer för laddfordon. Stödet gäller vissa platser i anslutning till större vägar som saknar snabbladdare. Ett nät av snabbladdare gör det möjligt för fler att köra på el. Trafikverket utlyser vilka platser som får stöd till snabbladdning och vid årets ansökningsomgång har Harads beviljats stöd.

Kommentar: Bodens kommun tycker att det är glädjande att Trafikverket delar kommunens syn på trafikförhållandena i planområdet och ser fram emot ett gemensamt arbete med Åtgärdsvalsstudien.

Privatpersoner

Privatperson 1

Önskemål om att lekplatsen uppdateras och fixas till.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med rekommendation om lekplats i Bodträskfors.

Privatperson 2

Problem att väg 97 inte är så promenadvänlig. Vintertid begränsar plogvallarna rörelseutrymmet, men tänk er sommartid och barn på cykel och bara dikesrenen att ta till. Mitt förslag är att göra en stig, grusad gångväg på kyrk sidan längs väg 97 från avslutet på trottoaren och bort till kommande bostadsområde, där får man söka sig över på andra sidan.

Kommentar: Området är redan utpekade som ett utvecklingsstråk i planprogrammet.

Privatperson 3

Privatperson 3 har några tankar på hur det skulle kunna bli trevligare i byn.

1. Gamla bron över Bodträskån.
Färdigställd 1932 och Norrbottens äldsta bågbro. Här krävs en rejäl översyn av själva bron, men även intilliggande vegetation, speciellt nedströms där träden sakta börjar växa sig genom broräcket och ut på vägbanan. Rosten gnager på stålet och förfallet syns tydligt. Rusta upp bron och dess tillfarter samt förse den med ljusslingor i bågarna, då blir den en attraktion och stolthet för kommunen. Gärna en infotavla i anslutning som visar byggnadsår och annan relevant info.
2. Rödingträskvägen som ansluter till gamla bron i punkt 1.
Bedrövlig är en lindrig bedömning. Till största del asfalterad men med mycket stora nivåskillnader och körbar endast genom att kryssa mellan vägbulorna. Här finns ett akut behov av förbättring. Önskvärt att kantslåttern prioriteras även på denna väg och inte som brukligt var fjärde år.
3. Lekparken, Tempelbacken, Bodträskfors.
Med barnbarn på besök blir det ofta en tur dit. I grund och botten är det en fin och tillräcklig lekplats, men här behövs målas och rustas och bytas ut murket

trä. En städning är ännu mer prio eftersom det ligger diverse bråte med vass takplåt i direkt anslutning till lekområdet. Hockeyrinken intill är fallfärdig med raserade stängselnät och även där krävs upprustning.

4. Skrotbilsupplag.

Det är väl ingen nyhet att det står massor av gamla bilvrak ute i byarna runt om i kommunen. Det finns säkert regler för vad som gäller, men ett är då klart att de flesta stått på samma plats i många år och lär aldrig komma i trafik igen. Krafttag krävs från kommunen, inklusive uppföljning.

5. Broarna över Luleälven.

Trafikeras ofta av tung trafik som timmerbilar etc. Det är inte en säker passage för gående och cyklister och någon form av egen körbana vore önskvärt.

Kommentar: Bågbron med dess värden beskrivs övergripande i planprogrammet. Planprogrammet kompletteras med rekommendation om att det finns efterfrågan på en utvecklad information om kulturmiljövärden i Harads och Bodträskfors.

Rödingträskvägen är en enskild väg, där kommunen inte är väghållare men hjälper till med driften. Bodens kommun håller med om att vägen är i behov av underhåll. Enskilda väghållare kan i vissa fall ansöka om bidrag via Trafikverket för upprustning av vägen.

Planprogrammet kompletteras med rekommendation om lekparken i Bodträskfors.

Anmälan kan göras om bilvrak via kommunen hemsida.

Passagen för gång- och cykel över Luleälv är utpekad som ett utvecklingsstråk i planprogrammet.

Privatperson 4

Att leva och bo

1. Föreslår att projektet med Storypot införlivas i planen och att de 112 husen/familjerna på något sätt publiceras i boendemiljön så att de enkelt kan identifieras var husen finns och lyssna på den inspelade berättelsen. App finns att ladda ned med hela Storypot programmet.
2. Tennisbana bör anordnas på nytt, på nytt ställe.

-
3. Rädda den sista skogen ovanför bebyggelsen i Harads. Gäller fastigheterna Boden Harads 1:84, 2:2, 25:1 bland annat. Eftersom fastigheten 2:2 nyligen sålts finns kanske risk att skogen avverkas och hela den fina upplevelsen med närhet till samhälle och vandring ointetgörs. Kan kommunen gå in med avtal och rädda skogen närmast?
 4. Återvinningen i Harads har öppet för få dagar. Det har resulterat i att privata och företagare lämnat på den mindre ÅVC vid Edeborg. Det är överfullt och nedskräpat på grund av för få tömningar och att den centralen får täcka upp för bristen på öppetdagar på den stora.
 5. Underhållet på grönytor och parker är undermålig. Underhållet på skogsområdena nära bebyggelsen är obefintlig. Det är djungel mellan bebyggelsen och älven och jag föreslår en gallringsplan och åtgärder. En möjlighet är att FDT röjer och flisar och använder flisen i värmeverket i Harads. Det blir två nyttigheter.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med rekommendation om att det finns efterfrågan på en utvecklad information om kulturmiljövärden i Harads och Bodträskfors.

Planprogrammet kompletteras även med en eventuell ny lokalisering av tennisbanan ska utredas.

Skogen ovanför bebyggelsen i Harads pekas i planprogrammet ut som friluftsområde. Detta innebär områden med stora friluft- och naturvärden som har betydelse för sociala och ekologiska värden.

Planprogrammet hanterar inte öppettider för återvinning. För frågor kring detta hänvisas till Vatten, avlopp och avfallsavdelningen på Bodens kommun.

Planprogrammet hanterar inte drift och underhåll. För frågor kring detta hänvisas till Parkenheten på Bodens kommun.

Mötesplatser, Turism och natur

1. Campingen i Harads borde gå tillbaka till att vara camping som tidigare. Hur kunde Bodens kommun acceptera det som hänt med att campingen är igenbomrad med stenar och omgjord till ett boende där ägaren inte bor.
2. Om inte Campingen kan räddas borde en ställplats där Husbilar kunna ordnas i Harads. Ett möjligt läge är den långa smala strandremsa som löper från campingen mot samhället. Där ryms ett 20-tal vagnar. Ett annat läge är

skolans före detta fotbollsplan vid gamla Ramdal festplats. Där ryms ett 40-tal vagnar i superläge direkt vid älvstranden. Ett tredje möjligt läge är i Kamrum på andra sidan älven vid så kallade Irenesund. Det området är privatägt.

3. Den föreslagna gångvägen från Arctic Bath till Tree Hotel är mycket angelägen och är delvis projekterad för 30 år sedan. Nu 30 år senare hoppas vi verkligen att projektet blir av i närtid.

Kommentar: Campingområdet pekas ut som område för turism och besöksnäring och innehåller rekommendation att det ska finnas möjlighet till ställplats för husbilar i närheten till Luleälven.

Bodens kommun tycker att det är glädjande att privatperson 4 ser positiv på en utveckling av gångstråket mellan Arctic Bath och Tree Hotel.

Privatperson 5

Har tagit del av Planprogrammet, där lyfts bland annat behovet av att trygga förutsättningar för att fortsatt driva långsiktigt hållbart jordbruk. Brukningsenheten 31:1 ligger inom planområdet och kommunen har tidigare förvärvat mark (åker) från enheten, men den växer igen. Har plan på fortsatt drift av gården och därmed intresse av återköp alternativt arrende av kommunmarken, framför allt området markerat 15:17, men även 15:16.

En annan önskan är att kommunen utökar skötseln av område 15:11 och gärna där anlägger en park eller grönområde på den del som ej är planerad för husbyggen.

Har gammalt tillbaka funnits bland annat trädgård och paviljong på platsen. En befintlig lekpark finns nu som underhålls väl, men resten av området är oklippt och delvis bevuxet med sly.

Kommentar: Arrenden eller köp av kommunalmark hanteras inte i planprogrammet. Inte heller drift- och underhåll av grönområden.

Privatperson 6

Enligt kartan på sidan 30 så är det tänkt att dra en gångväg i direkt anslutning till vår tomt. Privatperson 6 undrar om det verkligen är tänkt så, eller har jag missuppfattat det hela?

I fal det är tänkt att anläggas en gångväg i enlighet med uppgifterna i kartan, så motsätter vi oss detta

Kommentar: Kartan i planprogrammet kommer att revideras så att utpekade stråk inte ligger i direkt anslutning till privatperson 6 fastighet.

Privatperson 7 och 8

Två identiska synpunkter är inlämnade av privatperson 7 och 8.

De stora turistattraktioner som görs i bygden bygger på high-end turism vilket också kräver att samhället berikas med faciliteter som stämmer överens med deras behov och krav tillsammans med att det berikar och förhöjer bygdens värde för de bofasta med förhoppning om att fler flyttar hit.

Resor och färdas

- En buss som lämnar Harads ca 15–16 vore önskvärt.
- Utöka upplysta gång- och cykelbanor. GC längs väg 97 från Treehotel till Bjässand. GC längs väg 682, hela vägen till Bodträskfors för att möjliggöra säker transport till bland annat Kamrum (fotbollsplan). Det är mycket biltrafik och tung trafik som färdas längs vägen och hastigheten är ofta hög. Bron är en målpunkt för fiske och turister bland annat. Dålig sikt i kurvan från Bodträskfors till Harads. Kritik mot den asfaltering som gjordes i backen då man inte asfalterat ända till kanten, vilket utgör en säkerhetsrisk med nivåskillnader.
- Befintlig GC mellan skolan och Edestrand behöver upprustning. Vidare skulle man kunna fylla ut och bygga en ”veranda” mot älven längs GC:n som utflyktsmål och för att kunna titta på utsikten. Där skulle man kunna sätta upp informationstavlor. Många äldre brukar promenera där med sina rollatorer och brukar sitta längs GC:n för att titta på älven.
- Avsmalningen av väg 97 där man svänger ner till badhuset är livsfarlig. Det framgår inte att vägen smalnar av och att man behöver stanna och vänta om det kommer tung trafik.
- Övergångsstället mellan kiosken och Harads Maskin och fritid. Det är många som kommer med bussen och färdas över vägen fram och tillbaka. Många barn går den vägen till skolan och korsar då vägen utan övergångsställe.

-
- Laddstation både mitt i samhället men även vid kommunens samhällsservice (Edestrand, skolan, Servicepunkten). Det vore lämpligt om det skulle kunna gå att ladda vid Coop.
 - Generellt skulle det lokala vägnätet behöva ses över, både för bilar, cykel- och gångtrafikanter.

Kommentar: Planprogrammet hanterar inte utbud i kollektivtrafiken.

Bodens kommun tycker att det är glädjande att privatperson 7 och 8 ser positiv på en utveckling av gångstråket mellan Arctic Bath och Tree Hotel samt mellan skolan och Edestrand.

Bodens kommun delar synpunkten om att trafiksituationen i området för planprogrammet behöver ses över. Kommunen kommer ta upp de utpekade bristerna i Trafikverkets kommande utredning om ökad tillgänglighet, trafiksäkerhet och framkomlighet i anslutning till väg 97 och Bodträskforsvägen.

Trafikverket erbjuder investeringsstöd för utbyggnad av publika snabbladdstationer för laddfordon. Stödet gäller vissa platser i anslutning till större vägar som saknar snabbladdare. Ett nät av snabbladdare gör det möjligt för fler att köra på el. Trafikverket utlyser vilka platser som får stöd till snabbladdning och vid årets ansökningsomgång har Harads beviljats stöd.

Kulturmiljö

- Informationsskyltar rörande sevärdheter; bågbron i Bodträskfors, kyrkan, flottningen, gamla jordbruksängar, CO Bergmans herrgård etc. Liknande de skyltar som finns vid Bodån. Genom utökad GC kan dessa knytas ihop som en promenadslinga.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med rekommendation om att det finns efterfrågan på en utvecklad information om kulturmiljövärden i Harads och Bodträskfors.

Leva och Bo

- Fler bostäder behövs. Det är många som söker hus att hyra ut. Möjliggöra för människor att bygga på tomter genom uppröjning och se över vägnätet inne i både Bodträskfors och Harads. Det behövs också fler mindre lägenheter. Vi upplever att bygden är i en expansiv fas med utökad barnantal i skola och förskola. Det är många som söker boende via privata kanaler, men utbudet räcker inte till. Industrisatsningen med biokol kommer också att skapa flertalet arbetstillfällen vilket torde innebära ytterligare inflyttning. Det är många som jobbar på Arctic Bath och Treehotel som är säsongsanställda och har svårigheter att hitta mindre lägenheter eller boenden.

Kommentar: Planprogrammet möjliggör för både byggnation av flerbostadshus och småhus i Harads och Bodträskfors.

- Skola och förskola. I dag finns det förskola och f-6 skola i Svartlå och förskola och snart F-3 i Bredåker. I det gamla rektorsområdet Edefors, det skulle vara intressant att se över denna indelning. Då det skulle innebära ett stort lyft för Harads skola att få ännu fler elever samt att det skulle lätta på trycket på Hedenskolan. I förlängningen skulle det kunna möjliggöra ett mindre högstadium i Harads i kommunal eller privat regi. En satsning på skolan likt den som görs på flera ställen i stan skulle visa på framtidstro för landsbygden och också ge en enhetlig skola i Bodens kommun. Det skulle vara värdefullt om köket i Harads skulle kunna ha en skolkock som får utbildning i pedagogik för att barnen ska kunna bemötas utifrån varje barns behov. Skollagen nämner att all personal som möter barn under skoldagen ska möta dem efter barnens behov.

Kommentar: Planprogrammet behandlar inte skol- och förskolestrukturen. Kommunen hänvisar till de utredningar som genomförts av den framtida skolstrukturen i centrum och på landsbygden.

Mötesplatser, turism och natur

- Mötesplatser för barn och ungdomar saknas. Den befintliga allmänna lekparken på Svanövägen passar för åldrarna 0–5 år och är dessutom i oerhört dåligt skick (belysning saknas, går ej att använda höst och vinter). Alla övriga allmänna lekparkar är borttagna. Utökade lekparkar skulle inspirera till rörelse och hälsosam livsstil. Vi ser framför oss en aktivitetspark med sittplatser och bra belysning liknande den som finns i Älvsbyn där generationer kan mötas och

integration ske naturligt och inbjudande. Harads är mottagningsort och har ett stort antal nyanlända familjer. I dagsläget cyklar och går våra ungdomar längs väg 97 eller 682 fram och tillbaka där det saknas GC på flera ställen. Många barn och ungdomar blir hemmasittande efter skolan då naturlig mötespunkt saknas. En aktivitetspark inbjuder även vuxna till rörelse. Denna park skulle kunna ligga mitt i samhället på kommunens parkmark alternativt på Svanövägen.

Kommentar: Planprogrammet lyfter behovet av en allaktivitetspark i Harads centrum. Under rubriken mötesplatser, turism och natur finns rekommendationen att lokalisering ska utredas i genomförandet av planprogrammet.

Planprogrammet innehåller rekommendation att tryggheten och säkerheten längs med riksväg 97 ska stärkas. Flera delar av riksväg 97 pekats ut som utvecklingsstråk. I Trafikverkets kommande arbete med åtgärdsvalsstudie av riksväg 97 genom Harads kommer synpunkter inkomna i planprogrammet att tas med.

- Lekparken o Bodträskfors är också i dåligt skick. Barnen kommer ofta hem med stickor då det varit där. I anslutning till denna park finns även en promenadslinga i skogen som bjuder till rörelse. Hela området där gamla skolan tidigare fanns är i allmänt dåligt skick med mycket skräp och det är dåligt skött. Kommunen klipper inte där för att bevara humlorna. Belysning saknas.

Kommentar: Planprogrammet kompletteras med rekommendation om lekparken i Bodträskfors. Planprogrammet lyfter behovet av en allaktivitetspark i Harads centrum. Under rubriken mötesplatser, turism och natur finns rekommendationen att lokalisering ska utredas i genomförandet av planprogrammet.

- Klippan är ett fint utflyktsmål där tyvärr många slänger skräp nedför branten och det saknas soptunna och backvalen är i dåligt skick. Detta utflyktsmål skulle behöva fixas till och även utrustas med informationsskyltar över vad man ser.

Kommentar: Rekommendationen "Mötesplatser i form av exempelvis badstränder, fotbollsplaner och utsikten är viktiga att behålla och utveckla för att ha ett rikt socialt liv med platser för möten och rörelse" kompletteras med att utsiktens attraktivitet skulle öka med informationsskyltar.

- Strandpromenaden som finns planerad kommer vara ett välkommet inslag för både turister och bofasta. Älven är en central del i Harads och en källa till rekreation både genom bad och utsikt och i nuläget finns ingen naturlig knutpunkt till den.
- Informationsplats och stor välkomstkylt i norra och södra infarten till Harads med information om Edeforsbygden (historik, natur, ställplatser, verksamheter etc).

Kommentar: I Trafikverkets kommande arbete med åtgärdsvalsstudie av riksväg 97 genom Harads kommer synpunkter inkomna i planprogrammet att tas med. Planprogrammet kompletteras med rekommendation om att det finns efterfrågan på en utvecklad information om kulturmiljövärden i Harads och Bodträskfors.

- Badstranden behöver utrustas med bajamajor som kommunen sköter. Den behöver utrustas med brygga och tillfixad grillplats. Detta är ett populärt utflyktsmål och samlar många människor. Det är även vanligt att många camoar där både med husvagn, husbil och tält.

Kommentar: Planprogrammet innehåller rekommendationen att "Mötesplatser i form av exempelvis badstränder, fotbollsplaner och utsikten är viktiga att behålla och utveckla för att ha ett rikt socialt liv med platser för möten och rörelse". Utifrån detta anser Bodens kommun att behovet som beskrivs med utvecklingen av badstranden ingår i rekommendationen.

- Kamrum är en utgångspunkt för sommar- och vinteraktiviteter. Det är både löparvägar, fotbollsplan och det dras skidspår under vintertid däremot saknas belysning överallt. Denna plats skulle kunna utvecklas vidare i samråd med Edek och HIF. Det finns diskussioner om en padelhall vilket vore välkommet.

Kommentar: Kommunen har inte för avsikt att själv uppföra padelhallar då detta ses som en näringsverksamhet. Planprogrammet kompletteras med en rekommendation om att området runt Kamrum kan utvecklas.

Ett elljusspår finns i Harads och det är det spåret kommunen avser att utveckla. Kommunen planerar inte att anlägga fler elljusspår inom planområdet.

- Utvecklingsområden för turism och besöksverksamhet. Område nr 2 ägs av en privatperson som har stängt det för utomstående och det har inte varit någon turistverksamhet där sedan han köpte det. Personer som har stannat längs väg 97 för att fotografera ut över det området har bryskt blivit avhysta därifrån.

Kommentar: Campingområdet pekas ut som område för turism och besöksnäring och innehåller rekommendation att det ska finnas möjlighet till ställplats för husbilar i närheten till Luleälven.

- Trygghetsvandringarna som gjorts har påtalat att det är många mörka områden.
- De skogsslingor som finns mellan kyrkan och Treehotel på ovansida av väg 97 är väldigt trivsamma att färdas på. Däremot är det bristfälligt skyltat och det skulle behöva röjas. Turister som vistas kortare tid i Harads riskerar snarare att gå vilse än att hitta åter till sitt hotellrum. Harads är oerhört vackert och det vore magiskt att få tillgång till älv och skog och att även turister på ett säkert och inbjudande sätt skulle kunna ta del av vår fantastiska natur.

Kommentar: Skogen ovanför bebyggelsen i Harads pekas i planprogrammet ut som friluftsområde. Detta innebär områden med stora friluft- och naturvärden som har betydelse för sociala och ekologiska värden. Stigar är vanligt förekommande i skogsmark och är inget som kommunen avser att skylta upp.

Elljusspår

- Ett medborgarförslag lades fram för upprustning av elljusspåret som används frekvent av turister och bofasta. Vid mörkrets infall har det varit välkommet då GC saknas på flera ställen i byn. Det var ett stort antal personer som gick in och röstade för detta förslag vilket gjorde att det skulle tas upp till beaktning. Kommunen skickade någon (ingen vet vem) till Harads. Denne person stängde ned belysningen för gott och skruvade upp lappar (3 st på papper) på träd där hänvisningen var till Medborgarservice. Där framgår det att det fanns fler ställen i Boden där man inte har elljusspår och ville man kan man nyttja Pagla (5 mil bort). #Närhetsliv (Bild finns på lappen om ni vill se). Med andra ord är detta fortsatt aktuellt att rusta upp.

Kommentar: Det pågår ett arbete med att inventera alla skidspår i kommunen. Dessa ska sedan kostnads sättas och ett politiskt beslut ska därefter fattas utifrån vilka

elljusspår kommunen skall finansiera. Driftstöd kan i vissa fall ges till föreningar som själva äger ljusanläggningarna.

- Hästnäringen är uttalad i Boden. Skulle detta gå att lyfta fram även i Harads/Bodträskfors? Flera familjer söker gårdar i den gröna vågen.

Kommentar: Utifrån lokalisering av vattenskyddsområdet och områdets rådande markförhållanden är det en utmaning med större sammanhängande områden för hästnäring. Kommunen ställer sig därför positiv till privata initiativ kopplat till hästnäringen samt utreda möjligheter utanför planområdet.

Badhuset

- Här behövs en ordentlig upprustning, Intresset för bad och simning är stort och vikten av att kunna simma är stor med tanke på närheten till älven. Badhuset fungerar även som en mötesplats och integrationspunkt. Gymnastikhallen används frekvent och det är svårt att få tider och skulle kunna få utökade möjligheter genom upprustning. Denna punkt kan gärna utvecklas tillsammans med Edek och en intressegrupp som finns för badhuset.

Kommentar: Kommunen har beslutat att hålla badhuset i drift fram till 2027, om inget oförutsett inträffar. Dialog med bygden om badhusets fortsatta utveckling pågår i en formaliserad grupp. Vissa åtgärder kommer att genomföras efter stängningen nu i vår och beräknas vara klara innan öppningen till hösten.

Kommunala förvaltningar och bolag

Inga synpunkter från kommunala förvaltningar eller bolag har inkommit.

Sammanfattning av genomförda ändringar efter samråd

- *Planprogrammet kompletteras med information om flyghinder för den civila luftfarten.*
- *Konsekvensbeskrivningen i planprogrammet kompletteras med beskrivning av miljö kvalitetsnormer för vatten.*
- *Planprogrammet kompletteras med rekommendation om inventering av kulturhistoriska miljöer.*
- *Planprogrammet kompletteras med riktlinjer för ras, erosion, skred samt 100-års flödet.*
- *Planprogrammet kompletteras med information om ledningsnätet.*
- *Planprogrammet kompletteras med rekommendation om lekplats i Bodträskfors.*
- *Planprogrammet kompletteras med rekommendation om att det finns efterfrågan på en utvecklad information om kulturmiljövärden i Harads och Bodträskfors.*
- *Planprogrammet kompletteras även med en eventuell ny lokalisering av tennisbanan ska utredas.*
- *Kartan i planprogrammet kommer att revideras så att utpekade stråk inte ligger i direkt anslutning till privatperson 6:s fastighet.*
- *Kommunen kommer ta upp de utpekade bristerna i trafikmiljön i Trafikverkets kommande utredning om ökad tillgänglighet, trafiksäkerhet och framkomlighet i anslutning till väg 97 och Bodträskforsvägen.*
- *Rekommendationen "Mötesplatser i form av exempelvis badstränder, fotbollsplaner och utsikten är viktiga att behålla och utveckla för att ha ett rikt socialt liv med platser för möten och rörelse" kompletteras med att utsiktens attraktivitet skulle öka med informationsskyltar.*
- *Planprogrammet kompletteras med en rekommendation om att området runt Kamrum kan utvecklas.*

**Bodens
kommun**

Samhällsbyggnadsförvaltningen

2022 maj